

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 32P/72/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323204016
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Sátorová
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2023:2323204016.2

Uznesenie

Okresný súd Galanta vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Z. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, dieťa rodičov - matky: A. K., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, a otca: J. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. J. K. XXX/XX, K., o návrhu navrhovateľky - starej matky maloletého dieťaťa: K. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XG, K., v konaní zastúpená: Mgr. Peter Magdálík, advokát so sídlom Vajanského 1520, Galanta, na úpravu styku starej matky s maloletým dieťaťom a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje sa neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

Navrhovateľka - stará matka maloletého dieťaťa je oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párný kalendárny týždeň v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod. s tým, že otec maloletého dieťaťa je povinný maloleté dieťa v stanovenom čase odovzdať starej matke maloletého dieťaťa v mieste bydliska maloletého dieťaťa a stará matka maloletého dieťaťa je povinná na rovnakom mieste dieťa otcovi vrátiť.

Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

II. Vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietla.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka - stará matka maloletého dieťaťa sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.11.2023 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd upravil styk navrhovateľky s maloletým dieťaťom tak, že navrhovateľka je oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom každú sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod., pričom odovzдание a prevzatie maloletého dieťaťa starou matkou sa uskutoční vždy v mieste trvalého bydliska otca maloletého dieťaťa, čo je otec maloletého dieťaťa povinný umožniť a znášať, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

2. Svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp.zn. XXP/XXX/XXXX sa navrhovateľka domáhala zverenia maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti, pričom rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. XXP/XXX/XXXX-XXXX zo dňa 06.07.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. XXCoP/XXX/XXXX-XXXX zo dňa 28.03.2023 súd jej návrh na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti zamietol. Po právoplatnosti vyššie citovaných rozsudkov, otec maloletého dieťaťa vzal dňa 22.5.2023 maloleté dieťa do svojej osobnej starostlivosti, keďže túto až do uvedeného dňa zabezpečovala po dobu približne 7 rokov stará matka - navrhovateľka. Stará matka mala rozhodnutím Okresného súdu Galanta maloleté dieťa zverené v dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti po dobu približne 3 rokov, a to na podklade vydaného neodkladného opatrenia zo strany Okresného súdu Galanta. Odkedy otec dieťaťa začal zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, bol styk starej matky s maloletým dieťaťom obmedzený na minimum - stará matka sa na základe dohody s otcom dieťaťa stretla s maloletým dieťaťom len dvakrát, a to dňa 1.8.2023 a dňa 29.10.2023 (na krátky čas, v prítomnosti otca

dieťaťa). Okrem uvedených dohodnutých stretnutí sa stará matka s maloletým dieťaťom stretla ešte trikrát náhodne v meste K.. Stará matka s maloletým komunikovala aj telefonicky, a to od 22.5.2023 trikrát, pričom následne od septembra 2023 sa už s maloletým dieťaťom nevie spojiť ani telefonicky na jeho mobilný telefón, keďže na jej volania a SMS nie je žiadna reakcia z jeho strany. Styk starej matky s maloletým dieťaťom nie je možné realizovať ani prostredníctvom styku maloletého dieťaťa s jeho matkou, keďže jeho matka (dcéra starej matky maloletého dieťaťa) dňa 21.2.2023 zomrela. Aktuálne otec maloletého dieťaťa teda styk maloletého dieťaťa so starou matkou neumožňuje takmer vôbec a zároveň neumožňuje ani žiadnu inú komunikáciu maloletého dieťaťa so starou matkou (telefonáty, SMS a pod.). Absolútne obmedzený, resp. aktuálne takmer žiadny styk a komunikácia starej matky s maloletým dieťaťom teda trvá už po dobu viac ako 5 mesiacov (odo dňa 22.5.2023). Vyššie popísaný stav nastal napriek tomu, že maloleté dieťa bolo vo výchove a starostlivosti starej matky po dobu približne 7 rokov, t. j. od útleho detstva maloletého dieťaťa - približne 3 rokov veku maloletého dieťaťa. Po uvedenú dobu bolo maloleté dieťa vo faktickej, resp. následne 3 roky aj v oficiálnej starostlivosti starej matky, keďže rodičia maloletého dieťaťa nevedeli a nechceli zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Je teda evidentné, že stará matka maloleté dieťa vychovávala a vychovala od jeho 3 rokov do jeho takmer 10 rokov. Za takú dlhú dobu si maloleté dieťa a stará matka spolu vytvorili intenzívny a úprimný citový vzťah, pričom obaja v súčasnej situácii, keď je ich styk a kontakt absolútne obmedzený, resp. posledné mesiace takmer vylúčený, veľmi citovo trpia, čo starej matke pri náhodnom stretnutí v meste Šafa manifestovalo aj maloleté dieťa. Stará matka tento stav pociťuje ako emočné týranie, k čomu prispieva aj ten fakt, že len nedávno prišla o svoju dcéru, matku maloletého dieťaťa, a teda takáto dvojnásobná strata jej negatívne pocity zhoršuje ešte viac. Aktuálne sa starej matke ohľadom maloletého dieťaťa dostanú informácie len náhodne, a to pri náhodných stretnutiach so spolužiakmi maloletého dieťaťa a ich rodičmi. Spolužiakov maloletého dieťaťa a ich rodičov stará matka pozná, keďže dieťa do 22.5.2023 dennodenne sprevádzala do školy a zo školy, kde sa s nimi stretávala a zároveň chodila aj na rodičovské združenia a iné školské akcie. Aktuálne už ani zo základnej školy, ktoré navštevuje maloleté dieťa jej informácie ohľadom maloletého dieťaťa nesmú poskytovať. Vyššie popísaná aktuálna situácia ohľadom maloletého dieťaťa, keď je stará matka vylúčená z jeho života, jednoznačne nie je v záujme maloletého dieťaťa. Je evidentné, že maloleté dieťa a stará matka majú spolu intenzívny citový vzťah, stará matka maloleté dieťa doposiaľ vychovávala po dobu približne 7 rokov, riadne zabezpečovala všetku starostlivosť o maloleté dieťa, uspokojovanie všetkých jeho potrieb, a to tak po osobnej ako aj po finančnej stránke, pripravovala sa s ním na plnenie školských povinností, brala ho na výlety, zabezpečovala jeho účasť na záujmových krúžkoch a trávila s ním všetok jeho mimoškolský čas. V tomto smere je vytrhnutie starej matky zo života maloletého dieťaťa neprípustné a jednoznačne má veľmi negatívny dopad na maloleté dieťa a na jeho psychiku a prežívanie, čo nie je v záujme maloletého dieťaťa. Náprava uvedeného stavu nie je možná formou dohody s otcom maloletého dieťaťa, keďže tento so starou matkou nekomunikuje, a teda reálne žiadna dohoda bez komunikácie s otcom dieťaťa neprichádza do úvahy. Stará matka má na zabezpečenie styku s maloletým dieťaťom vytvorené vhodné podmienky, keďže aj v jej byte má dieťa svoj vlastný priestor, ktorý sa tu nachádza aj v súvislosti s tým, že dieťa po dobu 7 rokov žilo v spoločnej domácnosti so starou matkou v jej byte. Zároveň nemôžu byť žiadne pochybnosti ohľadom spôsobilosti starej matky zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa, keďže jeho výchovu a starostlivosť oň riadne zabezpečovala od 3 rokov veku dieťaťa, a to v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Vzhľadom na vyššie uvedené ako aj citované zákonné ustanovenia je styk a kontakt starej matky a maloletého dieťaťa v súčasnosti takmer absolútne vylúčený a nerealizuje sa, hoci je tento styk podľa názoru navrhovateľky v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Vytrhnutie starej matky zo života dieťaťa má negatívny dopad na maloleté dieťa, na jeho psychiku a jeho prežívanie. Podľa navrhovateľky je preto v záujme maloletého dieťaťa, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upraví styk maloletého dieťaťa so starou matkou do právoplatného skončenia konania vo veci samej o návrhu na úpravu styku starej matky s maloletým dieťaťom, a to aspoň v minimálnom rozsahu - t. j. umožní styk starej matky s maloletým dieťaťom každú sobotu v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod. Nariadenie neodkladného opatrenia zo strany príslušného súdu si vyžaduje potreba bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania (ust. § 325 ods. 1 CSP), keďže momentálne sa styk, ani kontakt maloletého dieťaťa so starou matkou takmer nerealizuje, čo môže mať jednoznačne negatívny dopad na maloleté dieťa a na jeho psychiku a prežívanie, môže dôjsť k ochladnutiu intenzívneho citového vzťahu medzi maloletým dieťaťom a starou matkou, prípadne aj k strate záujmu maloletého dieťaťa o styk so starou matkou, a teda k rozbitiu ich blízkych rodinných vzťahov, čo nie je v záujme maloletého dieťaťa. Nariadením neodkladného opatrenia v navrhovanom znení nedôjde k neprímeranej ujme na strane žiadneho z účastníkov konania, ale práve naopak, nariadenie neodkladného opatrenia zabezpečí zachovanie a ďalší rozvoj intenzívneho citového vzťahu medzi starou matkou a maloletým

dieťaťom. Potreba zabezpečenia styku starej matky s maloletým dieťaťom a úpravy pomerov medzi účastníkmi konania nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia je bezodkladná a nevyhnutná už pred právoplatným rozhodnutím súdu o tomto návrhu na úpravu styku starej matky s maloletým dieťaťom, keďže každým dňom, kedy sa styk a kontakt starej matky a maloletého dieťaťa nerealizuje, dochádza na strane maloletého dieťaťa k ochabovaniu až k strate záujmu maloletého dieťaťa o starú matku a maloleté dieťa môže nadobudnúť mylný dojem, že stará matka o neho stratila záujem. Uvedený stav je však vo vzťahu k záujmom maloletého dieťaťa neprípustný, keďže maloleté dieťa (ako aj stará matka) má právo na kontakt a styk s jeho rodinnými príslušníkmi - starou matkou, pričom tento styk sa aktuálne takmer absolútne nerealizuje, a to z dôvodu, že tomuto styku bráni otec maloletého dieťaťa.

3. Súd sa v rámci dokazovania oboznámil s návrhom navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho prílohami a prostredníctvom súdneho manažmentu aj s podstatným obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 22P/101/2020 (keďže spis sa toho času nachádza na dovolacom súde) a zistil, že maloleté dieťa pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. XXP/XX/XXXX-XX zo dňa 22.06.2015 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia majú povinnosť spravovať majetok maloletého a zastupovať ho v bežných veciach. Otec sa zaviazal platiť výživné na maloletého vo výške 70,- eur mesačne a styk otca s maloletým zostal bez obmedzenia. Na základe návrhu navrhovateľky tunajší súd uznesením č.k. 22P/101/2020-63 zo dňa 06.08.2020, právoplatným dňa 03.09.2020 zveril maloletého dočasne do starostlivosti navrhovateľky a uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 70,- eur mesačne a matke minimálnym výživným na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky. Súd nariadil predmetné neodkladné opatrenie v trvaní do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Na základe návrhu otca maloletého súd uznesením Okresného súdu Galanta č.k.22P/101/2020-252 zo dňa 21.01.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. XXCoP/XX/XXXX - 388 zo dňa 30.04.2021 upravil styk otca s maloletým tak, že otec maloletého je oprávnený dočasne sa sýkať s maloletým dieťaťom každú párnú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 16.00 hod. s tým, že maloletého si otec prevezme v určený čas pred bytom navrhovateľky a po skončení styku na tom istom mieste ho navrhovateľke odovzdá. Navrhovateľka je povinná zabezpečiť odovzdanie a prevzatie dieťaťa a maloletého na styk s otcom riadne pripraviť. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.05.2021. Otec sa predmetným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal zverenia maloletého do jeho osobnej starostlivosti, alternatívne úpravy jeho styku s maloletým každý párný týždeň od piatka do nedele a úpravy styku počas letných prázdnin a Vianoc. Uznesením Okresného súdu Galanta č.k.22P/101/2020-475 zo dňa 23.06.2021 súd zamietol návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil otcovi maloletého dieťaťa, aby sa na vzdialenosť 10 m nepribližoval k maloletému dieťaťu a takisto zamietol jej návrh na zrušenie nariadeného neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Galanta č.k. 22P/101/2020-252 zo dňa 21.01.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. XXCoP/XX/XXXX-XXX zo dňa 30.04.2021. Krajský súd v Trnave uznesením č.k. XXCoP/XX/XXXX - 565 zo dňa 13.10.2021 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 22P/101/2020-1008 zo dňa 06.07.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. XXCoP/XXX/XXXX-XXXX zo dňa 28.03.2023 bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia majú právo maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Matka maloletého dieťaťa bola zaviazaná na platenie výživného na maloleté dieťa. Nad výchovou maloletého dieťaťa sa nariadil dohľad v období jedného roka odo dňa právoplatnosti rozsudku, ktorý sa vykonáva za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky. Predmetným rozsudkom súd zároveň zamietol návrh navrhovateľky - starej matky maloletého dieťaťa, ktorým sa domáhala zverenia maloletého dieťaťa do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Matka maloletého dieťaťa dňa 21.02.2023 zomrela. Navrhovateľka - stará matka maloletého dieťaťa podala proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. XXCoP/XXX/XXXX-XXXX zo dňa 28.3.2023 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 22P/101/2020-1008 zo dňa 6.7.2022 dovolanie. Spis sa od 12.09.2023 nachádza na dovolacom súde.

4. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 324 ods. 2 C.s.p., na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

7. Podľa § 324 ods. 3 C.s.p., neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

8. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 325 ods. 2 C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,

b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,

c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,

d) niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala,

e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia,

f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,

g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,

h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

10. Podľa § 326 ods. 1 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

11. Podľa § 326 ods. 2 C.s.p., k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

12. Podľa § 328 ods. 1 C.s.p., ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

13. Podľa § 328 ods. 2 C.s.p., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu.

14. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

15. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p., pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. Podľa § 330 ods. 1 C.s.p., súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

17. Podľa § 330 ods. 2 C.s.p., ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

18. Podľa § 332 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

19. Podľa § 360 ods. 1 C.m.p., neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

20. Jedným z procesných inštitútov, ktorý umožňuje poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam, je neodkladné opatrenie. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť však osvedčený. Už v návrhu na jeho vydanie musí byť zrejmé trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musia byť opísané rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov a skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Danosť právneho záujmu sa skúma so zreteľom na splnenie predpokladov opodstatnenosti takéhoto súdneho rozhodnutia, avšak dominuje predovšetkým osvedčenie toho, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v konaní. Aj pri splnení formálnych predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia súd musí zvažovať, či v prípade jeho nariadenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov konania alebo tretích osôb. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia.

21. Súd v danej veci rozhodoval o návrhu navrhovateľky - starej matky maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd upravil jej styk s maloletým dieťaťom.

22. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

23. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

24. Podľa § 25 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

25. Súd po vyhodnotení všetkých doposiaľ získaných dôkazov dospel k záveru, že je potrebné (s určitou modifikáciou) vyhovieť návrhu navrhovateľky na úpravu jej styku s maloletým dieťaťom. V § 25 ods. 5 Zákona o rodine zákonodarca v súlade s čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa zakotvil možnosť úpravy styku dieťaťa aj s blízkymi osobami. Blízkou osobou podľa § 116 Občianskeho zákonníka sú okrem iných aj príbuzní v priamom rade, t.j. predkovia, do ktorej kategórie spadá aj navrhovateľka, ktorá je starou matkou maloletého. Hoci takáto úprava styku dieťaťa s blízkou osobou je podľa súčasnej právnej úpravy prípustná, keď plne rešpektuje záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko a akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prípadné prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj a pod., zároveň však treba uviesť, že títo príbuzní (na rozdiel od rodičov dieťaťa) nemajú na styk s maloletým zákonné právo. Súd totiž musí skúmať vždy okolnosti každého prípadu a zisťovať, či sú tu kumulatívne splnené zákonné podmienky pre úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami, ktorými sú jednak pomery v rodine vyžadujúce úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami a jednak záujem maloletého na takejto úprave. Citované ustanovenie § 25 ods. 5 Zákona o rodine zohľadňuje situácie, kedy maloleté dieťa má silné citové väzby s blízkymi osobami, avšak kontakt a stretávanie s týmito osobami nie sú prirodzeným a bežným prostriedkom upevňovania a udržiavania ich vzťahov, ale sú obmedzované, resp. minimalizované zásahom iných osôb, s ktorými dieťa žije. Aj keď tieto osoby nemajú zákonné právo na styk s dieťaťom, v každom prípade musí súd skúmať, či takáto úprava je v záujme dieťaťa a či si to vyžadujú pomery v konkrétnej rodine.

26. Vychádzajúc z uvedeného bolo v predmetnom prípade potrebné ustáliť, či úprava styku, navrhovaná starou matkou, je v záujme maloletého dieťaťa, či si takúto úpravu vyžadujú pomery v rodine maloletého, a či by nedošlo k citovej ujme, pokiaľ by mu nebolo umožnené stretávať sa so starou matkou. Keďže ide

o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, súd musí dôsledne skúmať, či sú splnené podmienky pre jeho nariadenie. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby nebolo vážnejších pochybností o potrebe dočasnej úpravy. Stará matka sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala dočasnej úpravy stretávania s maloletým dieťaťom. Poukazovala na to, že má vybudované citové väzby s maloletým dieťaťom, nakoľko až do mája 2023 žila s maloletým dieťaťom v spoločnej domácnosti. Maloleté dieťa vychovávala od jeho útleho veku, nakoľko rodičia nezabezpečovali osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Napriek uvedenému, styk navrhovateľky s maloletým dieťaťom sa v súčasnosti takmer vôbec nerealizuje, keďže ako uvádza, otec maloletého dieťaťa jej v styku s maloletým dieťaťom bráni. Tvrdenia navrhovateľky o tom, že s maloletým dieťaťom sa nestretáva mal súd osvedčené na základe správy kolízneho opatrovníka dieťaťa o výkone výchovného opatrenia, vyhotovenej pre účely konania vedeného pod sp.zn. 22P/101/2020. Z predmetnej správy zo dňa 13.07.2023 okrem iného vyplýva, že maloleté dieťa v rámci zisťovania názoru uviedlo, že „babka za ním nebola, je mu to trošku ľúto“. Vzťahy medzi navrhovateľkou a otcom maloletého dieťaťa sú evidentne narušené - v konaní 22P/101/2020 boli nariadené aj výchovné opatrenia, ktorými sa však nepodarilo dosiahnuť zlepšenie komunikácie medzi otcom maloletého dieťaťa a navrhovateľkou.

27. Súd vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, prihliadajúc na najlepší záujem maloletého dieťaťa mal za to, že je potrebné dočasne upraviť styk navrhovateľky s maloletým dieťaťom, aby malo maloleté dieťa možnosť tráviť čas so svojou starou matkou, ktorá ho donedávna vychovávala a s ktorou má maloleté dieťa vybudovanú silnú citovú väzbu, a to podľa možností v harmonickom, bezkonfliktnom prostredí. Navrhovateľka bola pre maloleté dieťa primárnou vzťahovou osobou, preto má súd za to, že jej úplné vytesnenie zo života maloletého dieťaťa by znamenalo stratu jednej z najdôležitejších vzťahových osôb v živote maloletého dieťaťa, čo by mohlo nepochybné ohroziť zdravý psychický vývin dieťaťa.

28. Na základe zisteného skutkového stavu má súd za to, že je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby malo zabezpečený styk so svojou starou matkou - navrhovateľkou. S poukazom na skutočnosť, že až donedávna zabezpečovala osobnú starostlivosť o maloleté dieťa navrhovateľka, pričom v poskytovanej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky, súd má za to, že navrhovateľka má zabezpečené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa. Pri určovaní rozsahu styku s navrhovateľkou však súd prihliadol na skutočnosť, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 22P/101/2020 bolo preukázané, že navrhovateľka nerešpektovala rolu otca a negatívne ovplyvňovala maloletého vo vzťahu k otcovi v dôsledku konfliktu medzi ňou a otcom, čo viedlo k emočnému odcudzeniu maloletého vo vzťahu k otcovi. Na základe uvedeného sa súd snažil o spravodlivý kompromis, ktorý zabezpečí, aby sa maloleté dieťa mohlo stretávať s navrhovateľkou, ktorej prítomnosti sa maloleté dieťa podľa vlastného vyjadrenia dožaduje a ktorú má maloleté dieťa rado, zároveň však neohrozí ani vzťah maloletého dieťaťa k svojmu otcovi.

29. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a upravil styk navrhovateľky s maloletým dieťaťom tak, že navrhovateľka je oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párný kalendárny týždeň v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod. s tým, že otec maloletého dieťaťa je povinný maloleté dieťa v stanovenom čase odovzdať starej matke maloletého dieťaťa v mieste bydliska maloletého dieťaťa a stará matka maloletého dieťaťa je povinná na rovnakom mieste dieťa otcovi vrátiť. Vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

30. Pre úplnosť súd zároveň poznamenáva, že nakoľko súd pri neodkladnom opatrení nemá dostatok priestoru na vykonanie potrebného dokazovania za účelom preukázania tvrdení účastníkov, okolnostiam zodpovedajúca úprava práv a povinností účastníkov konania k maloletému dieťaťu bude predmetom konania vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje (§ 357 písm. d) CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).

Návrh na vykonanie exekúcie sa podáva na príslušný súd podľa (zák. č. 233/1995 Z. z.) elektronicky do elektronickej schránky súdu alebo ak oprávnený alebo jeho zástupca nemá aktivovanú elektronicкую schránku, alebo mu v možnosti podať návrh elektronickými prostriedkami bránia iné dôvody, možno podať návrh na vykonanie exekúcie prostredníctvom ktoréhokoľvek exekútora (§ 48 zákona č. 233/1995 Z. z.).

Podľa štvrtej časti C.m.p. sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti C.m.p. sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní.